

KURJER WILEŃSKI

Biblioteka Jagiellońska
KRAKÓW

Rok VI.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 81 (1426)

Ostatnie ostrzeżenie.

Artykuł Marszałka Piłsudskiego, który się pojawił w ubiegłą niedzielę w szeregu pism popierających rząd i Jędynkę, między nimi w „Kurjerze Wileńskim” jest wypadkiem politycznym najpierwszorzędniejszego znaczenia. Zawiera dosadną bezlitosną ocenę ostatnich wydarzeń na terenie budżetu, ze sprawą ministra Czecho-wicza i in., określa wobec nich wy-rażnie stanowisko osobistości dzier-żące niewątpliwie w swoich rękach losy państwa, oraz stwarza przesłanki do wniosków, po jakiej linii pójdzie dalszy rozwój wypadków. Wreszcie w kategorię politycznej wyłącza Bezp. Blok z pośród wszystkich innych klu-bów sejmowych, którym nie szczędzi nie obwinionych w bawelne słów po- tępienia, i aprobeuje ogólne cele i sta-nowisko Bloku.

Treść polityczna artykułu Marszał-ka ujęta została w formę, która bę-dzie zapewne z jednej strony przed-miotem bądź oburzenia, bądź zgorz-zenia, czy zdziwienia, a w każdym razie — powszechnego omawiania i plotkarstwa. Wszystkie te świadome lub nieświadome usiłowania, aby treść artykułu zatopić w plotkarstwie i roz-wodzeniem się nad formą odwrócić uwagę od istoty rzeczy, jaką artykuł zawiera, nie są warte zachodu i na nie się nie przydadzą. Znaczenia poli-tycznego artykułu całe to plotkowa-nie (oczywiście po cichu) ani na jotę zmienić i pomniejszyć nie jest w stanie.

Marszałek Piłsudski jest osobi- stością tak nieprzeciętną, a w szar-żynie życia polskiego tak wyjąt-kową zajmuje pozycję, której nikomu innemu nie zawdzięcza, jak tylko sobie, że żadna, najbardziej nawet odbiegająca od przeciętności forma jego wystąpień, znaczenia im nie odbierze.

Dlatego też zgóry zastrzegamy, że swoje uwagi ograniczamy wy-łącznie do treści politycznej arty-kułu.

Zwracaliśmy już parokrotnie u- wagę na to, że opozycja sejmowa w poczuciu swej bezsilności, prowa- dzi z rządem wojnę podjazdową, przeznaczając się do decydu- jącego starcia. Opozycja wie dosko- nale, że rządy pomajowe zdołały nie tylko naprawić zło przez rządy sejmowe wyrządzone, ale także stworzyć silne podstawy dla sytuacji państwa w dziedzinie gospodarczej, administracyjnej i międzynarodowej. Zna ona i ocenia zasługi min. Cze- chowicza przy uporządkowaniu, wie, że za przekroczenia budżetowe na cele inwestycyjne i t. p. wziął na siebie odpowiedzialność cały rząd, a nie tylko min. Czechowicz. A jed- nak opozycja przypuściła szturm wyłącznie do niego, pomimo że premier Bartel odrazu zadeklarował pełną solidarność całego rządu z za- atakowanym kolegą. Opozycja miała i ma w ręku konstytucyjną możli- wość obalenia rządu, lecz z niej skorzystała nie chciała wprost ze strachu przed odpowiedzialnością, jakaby wtedy na nią spadła.

Kampania przeciwko min. Cze- chowiczowi — to tylko chęć zasko- czenia rządu w opinii wewnętrz- nej i zagranicznej, podważenia jego autorytetu i utrudnienia działalności, lecz nie chęć rozegrania decydującej walki o władzę.

Ta ustania może być usprawie- dliwiona zawsze, o ile ma na celu przyjęcie tej władzy, staje się na- tomiaś działaniem na szkodę pań- stwa, skoro woli ujęcia władzy po zwycięstwie nad przeciwnikiem nie zawiera. Całe postępowanie opo- zycji podczas sesji budżetowej było nastawione wyłącznie na brudzenie rządów, i przeniknięte obawą, by rząd dobrowolnie sprawowanej wła- dzy w ręce opozycji nie złożył. Taką taktykę mogą prowadzić tylko

ci, którzy nie zdają sobie sprawy jakie to skutki za sobą państwa pociąga, lub ci, którym te skutki są obojętne.

Marszałek Piłsudski nazwał tę taktykę objawem znikczemnienia zwyczajów i obyczajów Sejmu w Polsce. Pasja, z którą ta charaktery- styka wypowiedziana została, kaže przypuszczać, że Marszałek, który oczekiwał przed rokiem od nowego Sejmu pewnych reform w postępo- waniu i stosunku swoim do spraw państwowych, wiary w możliwość współpracy swojej z Sejmem już nie posiada. Jako człowiek, poczuwa- jący się do moralnej i politycznej odpowiedzialności za losy państwa, które przed trzema laty zatrzymał na skraj przepaści z pomocą gro- na swoich najbliższych przyjaciół i współpracowników podziwiał z ba- gna i ugruntuwał, nie ma, oczywiście zamiaru przed nowym napelem od- powiedzialnych za ówczesny kryzys czynników politycznych ustępować z pola.

Sądymy przeto, że ostatnie wy- stąpienie Marszałka nie może być inaczej rozumiane jak tylko groźne ostrzeżenie w stosunku do tych, któ- rzy wywołili się politycznych oby- czajów, z którymi się zrośli, nie mo- gą czy nie chcą, a z którymi, tak jak oni są obecnie, kompromisu żad- nego być nie może. Jest to zarazem ostatnie bodaj ostrzeżenie pod adre- sem upojonej własnymi pozornymi sukcesami opozycji, aby tych su- kcesów na serio nie brała i swej de- strukturalnej roboty na terenie Sejmu nie kontynuowała.

Jak się dowiadujemy w ostatniej chwili z Warszawy na liderów opo- zycji padł strach. Są oni zdezorien- towani i nie wiedzą jak mają rea- gować na wystąpienie Marszałka. Buszuje natomiast wśród gawiedzi warszawskiej wszelkie plotkarstwo, o którym wspominać nawet nie warto. Nie jesteśmy przeciwdziałeni, aby wystąpienie Marszałka zniamo- wać miało bezwzględnie ostatnie dni istnienia Sejmu. Wstrząśnienie, które po nim nastąpiło, jest nie- chybnie równie silne, jak samo wy- stąpienie. Bywa niekiedy, że silne wstrząśnienie psychiczne leczą za- dawanie, zdawałoby się nieuleczalne choroby. Może więc wstrząśnienie, spowodowane enuncjacją Marszałka, przyniesie częściowo przynajmniej otrzeźwienie pośród tych sfer opo- zycji, u których poczucie rzeczy- wistości politycznej góruje nad ślepą namiętnością.

Testis.

Uchwały zjazdu NPR. lewicy.

POZNĄ, 8.IV. (Pat). W niedzie- le odbył się w Poznaniu nadzwyczajny zjazd delegatów NPR. lewicy. Prezes frakcji poselskiej Ciszak wygłosił referat o ostatnich wyda- rzeniach politycznych w łonie rządu i na terenie Sejmu, dalej w spra- wach polityki gospodarczej i polity- ki zagranicznej oraz o budżecie. Po przyjęciu sprawozdania p. Ciszaka zjazd uchwalił szereg rezolucji, mię- dzy innymi, że stoi wiernie przy ideologii pierwszego (marszałka Pol- ski i budowniczego państwa Józefa Piłsudskiego) w sprawie zmiany Kon- stytucji. Dalej zjazd wypowiada się za wzmocnieniem władzy Prezyden- ta i rządu oraz za zapewnieniem ciągłości rządów, co leży w intere- sie państwa i klasy pracującej. W końcu oświadcza się przeciw ogra- niczeniu praw wyborczych, a za zniesieniem Senatu.

Aresztowanie bohatera 100 kradzieży.
LOS ANGELOS, 8.IV. (Pat). Aresztowano wczoraj osobnika, oskar- żonego o dokonanie przeszło 100 kradzieży, przyczem ofiarami jego były przedewszystkiem znane gwiaz- dy filmowe, między innymi Jackie Coogan i Jack Pickford, którym o- skarżony skradł klejnoty wartości 80 tys. dolarów.

Spotkanie dwóch mężów stanu.

Chociaż Chamberlain przedsię- wziął podróż do Włoch, aby się zobaczyć z córka, jednakże prasa europejska nadaje podróży angielskiego ministra spraw zagranicznych wielkie znaczenie polityczne.

Pisma niemieckie przypuszczają, że głównym tematem pertraktacji między Mussolinim a Chamberlainem we Florencji była sprawa stosunków włosko-francuskich z jednej strony oraz kwestie reperacyjnej — z drugiej — Chamberlain znowu wystąpił w charakterze pośrednika pomiędzy Francją a Włochami mając na wzglę- dzie uregulowanie spornych kwes- tycji w Północnej Afryce, co pozwo- liłoby Anglii pozostawać jednocześnie w bliskich stosunkach zarówno z Francją jak z Włochami.

Druga kwestja — reperacyjna bar- dzo interesuje Chamberlaina, ponie- waż Włochy występują na powyż- szej konferencji z wygórowanymi żądaniami, które godzą w interesy nie tyle Niemiec, ile Francji. Aby rokowania w Paryżu poszły bardziej gładko, potrzeba było uzyskać od Mussoliniego pewne koncesje.

Pertraktacje dotyczyły również sprawy ewakuacji Nadrenji. Istnieje przypuszczenie, że Chamberlain wo- bec nadchodzących wyborów zechce się pochwalić przed wyborami ja- kiemiś widocznym zwycięstwem w dziedzinie polityki zagranicznej. Po- nieważ koła liberalne w Anglii za- powiadają bardziej pojednawczy kurs polityczny względem Niemiec, obec- ny konserwatywny kierownik mini- sterstwa spraw zagranicznych pra- gnie wyrwać ten atut liberalom jeszcze przed wyborami. Jednakże, aby osiągnąć zgodę w sprawie ewa- kuacji Nadrenji niezbędne jest po- parcie Włoch.

Chamberlain pozostał bardzo za- dowolony z rozmowy z Mussolinim. W wywiadzie z przedstawicielem „Popolo d'Italia” oświadczył on: „Jak łatwo porozumieć się za pomocą jednej chociażby rozmowy osobistej”.

Powrót marsz. Szymańskiego i wicemarsz. Gliwica.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Marszałek Senatu Szymański po- wrócił z urlopu świątecznego, który spędził zagranicą prawdopodobnie we środe lub we czwartek.

Tegoż dnia przyjeżdża z Paryża wicemarszałek Gliwica, który jest o- czekiwany przez czynniki rządowe z dużą niecierpliwością.

Biskup-ordynariusz włocławski.

„Osservatore Romano” z dn. 6-go b. m. podaje, że Ojciec św. Pius XI mianował biskupa-sufragana poznań- skiego. Ks. Karola Radońskiego bi- skupem-ordynariuszem diecezji wło- cławskiej, jak wiadomo, od kilku miesięcy osieroconej po zgonie ś. p. biskupa Krynickiego.

J. E. biskup Radoński urodził się w Kościółkowej Górze, w Wielkopol- sce, dnia 7-go października 1833 ro- ku. Wyświęcony został na kapłana 14-go lutego 1869 r. Biskupem mia- nowany w dniu 8-go kwietnia 1927 r., konsekrowany 29 maja 1927 r. w Poznaniu.

Sprawa polskich szkół w Prusach.

BERLIN 8.IV. (Pat). Zapowiedzia- ne na wtorek otwarcie na t. zw. pograniczu mniejszościowych szkół polskich w Prusach zostało odro- czone z powodu nieprzybycia na- uczycieli, zaangażowanych w Pols- ce. Przyczyną nieprzybycia nauczy- cieli mają być trudności, na jakie napotykali oni przy staraniach o wi- zy wjazdowe do Niemiec w konsu- latach niemieckich w Toruniu, Byd- goszczy i Poznaniu.

Zamiecie śnieżne.

WARSZAWA, 8.IV. (Pat). We wszystkich okręgach dyrekcyjnych w ciągu ubiegłej doby miały miejsce częściowe opady śnieżne przy kilku stopniach mrozu w nocy. W dyrek- cji wileńskiej wskutek zamieci śnie- żnej wstrzymany został ruch pociąg-ów na wąskotorowej linii Oranży- ce-Pruszyń. W dyrekcji łwowskiej wczoraj dała się we znaki burza śnieżna. Odcinek Wola-Miechowa- Ciska został zamknięty dla ruchu kolejowego. Wypadków żadnych nie było.

Narady p. Prezydenta w sprawie zmiany gabinetu

(Tel. od własnego korespondenta z Warszawy).

Dziś rano powrócił do Warszawy ze Spawy p. Prezydent Rzplitej. Pan Prezydent w bież. tygodniu odbędzie szereg konferencji, które bę- dą miały decydujący wpływ na sytuację polityczną, w związku z mają- cą się odbyć zmianą gabinetu. Artykuł Marsz. Piłsudskiego wywołał tak wielkie wrażenie, nie tylko w kołach politycznych, ale w całej opinii społecznej, że na plan dalszy usunął aktualną od kilkunastu dni sprawę zmiany rządu.

Jak należy przypuszczać, bieżący tydzień będzie decydującym w sprawie zmiany rządu.

Konferencja prem. Bartla z min. Niezabytowskim.

WARSZAWA, 8.IV. (Pat). Pan prezes Rady Ministrów prof. Bartel przyjął w dniu dzisiejszym w godzinach południowych ministra rolnictwa p. Niezabytowskiego.

Echa artykułu Marszałka.

BUDAPESZT, 8. IV. (Pat). Wczorajszy artykuł p. Marszałka Piłsud- skiego ukazał się w niektórych organach prasy tutejszej w skrócie, na- desłanym przez P. A. T. Kilka pism przynosi z innych źródeł szczegółow- sze sprawozdania, cytując wybitniejsze momenty artykułu, jednakże nie dodając żadnych komentarzy od siebie.

Umorzenie dochodzenia w sprawie Apanasewicza

Na wniosek sędziego śledczego, prokurator Sądu Okręgo- wego w Nowogrodku, Chodecki, wystąpił do prokuratury o umorzenie dochodzenia w sprawie Apanasewicza, sprawy mordu w Baranowiczach, z powodu zgonu przestępcy. Śledztwo przeciw Katarzynie Wienerównie, oskarżonej o współudział w przygotowaniu, ma być nadal prowadzone i będzie ona odpo- wiadać przed sądem polskim. Rodzina zamordowanego poli- cjantha Żelazkowskiego zgłosiła za pośrednictwem obrońcy wnio- sek o zabezpieczenia roszczenia cywilnego na masie spadko- wej Apanasewicza, z tego powodu zatrzymane mają być nadal do dyspozycji władz sądowych bagaże Apanasewicza.

Przesilenie rządowe w Austrii.

WIEN, 8.IV. (Pat). Następną konferencja między chrześcijańsko- społecznymi a soc.-demokratami odbędzie się we wtorek popołudniu. Obie strony oświadczają się zasadniczo za rozbrojeniem wewnętrznym i za wzmocnieniem autorytetu państwowego. W sprawie czynszów mieszkani-owych i zagadnienia ruchu budowlanego nastąpiło już za rządów ks. Seipla zbliżenie. Dzienniki dzisiejsze są zdania, że istnieje możliwość przewycię-żenia dotychczasowych trudności w tej sprawie.

Wielka koalicja rządowa w Niemczech.

BERLIN, 7.IV. (Pat). „Vorwaerts” stwierdza osiągnięcie porozumienia między stronnictwami prorządowymi w sprawie budżetowej, wobec czego otwiera się możliwość utworzenia na koniec, po niemal całorocznym ist- nieniu obecnego gabinetu, formalnej wielkiej koalicji rządowej. We wtorek mają poszczególnie frakcje odbyć posiedzenia plenarne, na których mają powziąć zasadnicze decyzje co do budżetu i ewentualnego utworzenia zwartej koalicji rządowej. Pomysłną zapowiedzią dla koncepcji stworzenia wielkiej koalicji rządowej jest wczorajsza mowa królewska przewodni- czącego niemieckiej frakcji ludowej w Reichstagu Scholtza, który oświad- czył, że aczkolwiek nie jest gorącym zwolennikiem wielkiej koalicji, to jednak stwierdza, że jeżeli żadna inna większość w Reichstagu powstać nie może. Dlatego też niemiecka partia ludowa zmuszona jest oświadczyć gotowość wstąpienia do wielkiej koalicji.

Interwencja Stanów Zjedn. w Meksyku.

WIEN, 8.IV. (Pat). Dzienniki wiedeńskie donoszą z New Yorku, że w Arizonie nad granicą meksykańską stoi w pogotowiu 10 tys. żoł- nierzy amerykańskich. Komendant ich otrzymał od rządu wolną rękę do interwencji w razie, gdyby powtórzyły się napady powstańców meks-ykańskich na terytorium Ameryki. Departament stanu oświadcza, że sytuacja nad granicą meksykańską nie jest zagadnieniem dyplomatycz- nym, lecz wojskowym i jeżeli powtórzą się wypadki z poprzedniego ty- godnia, wówczas wojska amerykańskie przekroczą granicę meksykańską i ustalą nową strefę bezpieczeństwa.

Bomby w indyjskim „parlamencie”.

DELHI, 8.IV. (Pat). Dziś, w chwili gdy przewodniczący zgromadze- nia ustawodawczego Patel wstał ze swego miejsca, by wygłosić prze- mówienie, do przepełnionej sali rzucono dwie bomby, z których jedna upadła tuż koło ministra finansów sir George’a Schustera. Skutkiem powstałej paniki kilku członków zgromadzenia odniosło rany. Aresztowa- no 2 mężczyzn, przy których znaleziono bomby i rewolwery.

W Stanach Zjednoczonych upały.

WIEN, 8.IV. (Pat). Prasa donosi z Nowego Yorku, że w Waszyng- tonie i Nowym Yorku temperatura podskoczyła w niedzielę do 30 stopni C. W Chicago panowały formalne upały. Dzień 6 kwietnia był w Chicago najgorętszym dniem od 56 lat.

Śledztwo w sprawie centr. k-tu komunistycznego Łotwy.

RYGA, 8.IV. (Pat). Urząd polityczny zakończył dochodzenia w spra- wie centr. komitetu partii komunistycznej Łotwy, rozpoczęte d. 15 marca, w którym to dniu komitet centralny został zaskoczony, gdy odbywał po- siedzenie w składzie 6 osób.

Dalsze rewizje doprowadziły do nowych aresztowań, przyczem stwier- dzono, że w sprawie wziętych jest 40 osób. Wszystkie te osoby odda- ne zostały do dyspozycji sędziego śledczego do spraw szczególnej wagi.

Obecnie w więzieniu centralnym znajdują się w związku z tą sprawą 32 osoby, z których kilka centralnie jest przesłuchiwaną przez sędzie- go śledczego.

Echa niesprawiedliwego wyroku.

Jak donosi prasa berlińska rewizja procesu niewinnie straconego Ja- kubowskiego, która ma się rozpocząć w dniach najbliższych, będzie miała charakter olbrzymiego rozprawy, do której władze wezwały 128 świadków i 4 rzeczoznawców.

W nowym procesie dawni świadkowie z pierwszego procesu Jakub- owskiego, w którego wyniku skazano oskarżonego na śmierć, mianowi- cie: August i Fryc Nogens oskarżeni są sami o dokonanie — morderstwa na kilkuletnim dziecku swej siostry, narzeczonej Jakubowskiego. Matkę obu oskarżonych, którą prokurator w pierwszym procesie charakteryzował jako osobę godną największego szacunku, oskarżono obecnie o współ- udział w tem morderstwie tudzież o krzywoprzysięstwo.

W nowym akcie oskarżenia Jakubowski wymieniony jest jednak jako współuczestnik owego morderstwa i oskarżany o to, iż brał udział w przy- gotowaniach i że stał na warcie w czasie, gdy August Nogens mordował dziecko.

Wiadomości z Kowna.

Katastrofa kolejowa.

W nocy z 5 na 6 b. m. na linii wąskotorówki w pobliżu stacji Joha- niszkie pociąg przechodzący po moście wykołcił się, przyczem kilka wagonów spadło do rzeki. Wagony były naładowane skrzyniami z pta- ctwem. Wszystkie skrzynie zostały rozbite. W katastrofie zostało rano- nych 18 osób.

Faszyzm litewski.

W komunikacie radiowym mini- sterstwa spraw wewnętrznych jest podkreślony z wielkim zadowole- niem fakt, że część prasy litewskiej wypowiada się za wprowadzeniem ustroju faszystowskiego na Litwie. Po zobrazowaniu katastrofalnej sy- tuacji Włoch po wojnie i dzieła do- konanego przez Mussoliniego, mini- sterstwo spraw wewnętrznych stwier- dza, że Litwa przeżywa obecnie po- dobną okras. Do dojścia do władzy Woldemarasa sprawy państwowe były rozstrzygane nie w sejmie, lecz w centralnych komitetach róż- nych partii, stosownie do interesów osobistych liderów stronnictw.

Na czele państwa stała osoba- tość, poniewierająca kulturę litewską i związana z kobietą obcej naro- dości. Jest to aluzja do b. prezy- denta Gryniusa, który był żonaty z Rosjaną.

Komunikat kończy się twierdze- niem, że stronnictwa opozycyjne, dążące do władzy, t. j. socjaldemo- kracji, laudynicy i chrześcijańska demokracja, są skrompromitowane i nie będą mogły kierować losami narodu, bowiem zwracają się nie ku zachodowi, lecz ku wschodowi, gdzie cywilizacja została całkowicie za- przepaszczona.

Krwawa manifestacja komu- nistów w Rumunji.

BUKARESZT, 8.IV. (Pat). W Te- meszwarze doszło do zająć z komu- nistami. O zajęciach tych minister- stwo spraw wewnętrznych komu- nikuje co następuje:

Za zezwoleniem władz, zjedno- czone syndykaty komunistów w Te- meszwarze kongres, który zakoń- czył się 5 kwietnia. Władze odmó- wiły zezwolenia na przedłużenie czasu trwania kongresu. Pomimo to jednak uczestnicy kongresu pozos- tali w lokalu klubu syndykatu w oczekiwaniu na przybycie zwłok jednego z komunistów, który zmarł w innej miejscowości i nie pocho- dził z Temeszwaru, pragnąc z okazji pogrzebu urządzić manifestację ko- munistyczną.

Lekarz miejski rozporządził się, aby zwłoki zostały przetransporta- wane do morgi, zezwalając urzęd- nicom pogrzebowym w granicach cmentarza.

Odmówiwszy wydania zwłok przed- stawicielom władz sanitarnych, ko- muniści zabarykadowali się w lo- kalu klubu, gdy zaś przybyli przed- stawiciele władz z prokuratorem na czele, komuniści dali do nich kilka strzałów rewolwerowych, raniąc dwóch policjantów i dwóch żandar- mów. Przedstawiciele władz bezpie- czeństwa dali salwę i ewakuowali lokal.

Zwłoki odesłane zostały do morgi. 250 aresztowanych komunistów odprowadzono do prefektury policji, gdzie toczy się śledztwo. W czasie starcia dwóch komunistów odniosło rany. Lokal syndykatu został zam- knięty i jest strzeżony do czasu ukończenia śledztwa. Niezwłocznie po tych zajęciach spokój został przy- wrócony.

Aresztowanie znanego literata w Hiszpanji.

PARYŻ 8.IV. Pat. „Le Journal” donosi z Madrytu o aresztowaniu znanego literata de Valle Inclan, który w czasie bankietu wydanego w sobotę wieczorem na jego cześć wygłosił przemówienie zawierające krytykę obecnej sytuacji politycznej w Hiszpanji.

Kronika telegraficzna.

— Królowa Maria rumuńska powróciła z Hiszpanji do Paryża.

— W Jugosławii w dalszym ciągu pa- nują mrozy. W Białogrodzie i okolicy spadł obfity śnieg.

— Sesja międzynarodowego komite- tu olimpijskiego rozpoczęła się w Lozanie.

— Rokowania pomiędzy Jugosławiją a Rumunją w sprawach rolniczych kwestji prawnych oraz w sprawie komunikacji granicznej otworzyły się w Białogrodzie.

Przesilenie rządowe w Austrii.

(Korespondencja własna)

Wiedeń, w kwietniu 1929.

Nagła dymisja rządu ks. Seipla, o której doniosły w tych dniach depesze, była niespodzianką, lecz i dla kół politycznych w samej Austrii. Wiedzianno wprawdzie, że sytuacja rządu austriackiego nie jest najlepsza, ale nikt nie spodziewał się, że do wybuchu kryzysu dojdzie by mogło tak nieoczekiwanie i nagle. Zaznaczyć jednak wypada, że ustąpienie gabinetu p. Seipla nie jest pierwszą niespodzianką, jaką ostatni kanclerz austriacki zgłosił swemu społeczeństwu. Już przed pięć laty rząd, na czele którego stał ks. Seipel, zgłosił był swą dymisję w analogicznych, jak obecnie, warunkach. Również wtedy parlament nie wyświadczył zaufania i nikt otwarcie dymisji rządu się nie domagał, a mimo to ks. Seipel ustąpił. Ustąpił w związku ze strajkami kolejarzy pod presją opozycji socjalistycznej i na skutek zastraszających się stale konfliktów w łonie koalicji rządowej.

Rząd austriacki, który w tych dniach zgłosił swą dymisję, opierał się w parlamencie na koalicji stronnictw mieszańskich, a mianowicie chrześcijańsko-społecznych, wielkoniemców i agrariuszy. Pierwotnie zamierzał ks. Seipel utworzyć koalicję tylko z wielkoniemcami, kiedy jednak po wyborach (w r. 1927) okazało się, iż stronnictwa te dysponują w parlamencie wprost znikomą większością, trzeba było szukać porozumienia ze Związkiem chłopskim, który ostatecznie wyraził swą zgodę na wejście do rządu pod tym warunkiem, że otrzyma dla swego przedstawiciela tekę wicekanclerza.

Dotychczasowy wicekanclerz, wielkoniemiec dr. Dinghofer, zmuszony był wobec tego ustąpić miejsca przedstawicielowi związku chłopskiego. Na tem tle doszło już do pewnych rozdziewików między chrześcijańsko-społecznymi a wielkoniemcami, które zastrzyły się znacznie po zrezygnowaniu Dinghofera ze stanowiska prezesa stronnictwa wielkoniemieckiego. Nowy prezes partii tej, dr. Wottawa, odznaczający się poglądami wlece wolnomyślicielskimi, zaczął wkrótce wysuwać w imieniu swego stronnictwa cały szereg wielce radykalnych postulatów (szczególnie w dziedzinie polityki szkolnej), których realizacja napotykać musiała, rzecz jasna, na silny opór w szeregach chrześcijańsko-społecznych. W ten sposób tarcia między wielkoniemcami a chrześcijańsko-społecznymi stały się zaostre, załamując jednolitość obozu rządowego. Tymczasem i agrariusze zaczęli potęgować swą aktywność polityczną, która ostrzeżem swem skierowana była przede wszystkim w stronę chrześcijańsko-społecznych.

Taktyka ta miała na celu zmuszenie chrześcijańsko-społecznych do całego szeregu ustępstw na rzecz związku chłopskiego, który niejednokrotnie dawał do zrozumienia, że w razie nieuwzględnienia jego żądań gotów jest wycofać się z koalicji rządowej. Jak widać, sytuacja w łonie większości rządowej była więc dość naprężona. Do tego dochodziły jeszcze ustawiczne ataki opozycji socjalistycznej przeciwko polityce rządu, ataki, które przez wzgląd na siłę liczącą stronnictwa socjaldemokratycznego pod żadnym pozorem nie mogły być przez ks. Seipla ignorowane. Socjaliści utrudniali gabinetowi koalicyjnemu pracę na każdym kroku, atakując przytem bezpośrednio szefa rządu, którego czynili odpowiedzialnym za trudności, z jakimi Austria w czasach ostatnich walczyć musiała. Naprężenie między opozycją a rządem doszło do szczytu po zapoczątkowaniu przez chrześcijańsko-społecznych ożywionej kampanji na

rzecz nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów. W związku z tem socjaliści wysunęli hasło przeprowadzenia nowych wyborów, wywołując tem samem nowe nieporozumienia w koalicji rządowej, gdyż prócz chrześcijańsko-społecznych żadne ze stronnictw koalicyjnych nie miało przeciwko planowi temu żadnych zastrzeżeń. Sytuacja stała się dla ks. Seipla coraz trudniejsza, spoistość wewnętrzna koalicji rozluźniała się z dnia na dzień, ataki ze strony opozycji stawały się coraz intensywniejsze. Na domiar złego rokowania pożyczkowe, prowadzone zagranicą, napotykały na coraz to nowe trudności, co wywodziło stale rosnące niezadowolenie w austriackich kołach gospodarczych.

Ostatecznie ks. Seipel nie miał innego wyjścia i widział się zmuszonym zgłosić swą i całego gabinetu koalicyjnego dymisję. Jaki będzie dalszy rozwój przesilenia rządowego w Austrii, narazie jeszcze powiedzieć oczywiście nie można. Socjal-demokratyczna „Arbeiter-Zeitung“ zaznacza, że zmiana osób nie doprowadziła by stanowczo do zlikwidowania kryzysu, że społeczeństwo austriackie domagać się musi gruntownej zmiany całego systemu rządzenia. Z komentarzy „Arbeiter-Zeitung“ zdaje się wynikać, że socjaliści dymisję ks. Seipla uważają jedynie za zrzeczenie posunięcia taktycznego, które umożliwiłoby chrześcijańsko-społecznym wzmocnienie ich pozycji.

Wiadomość o ustąpieniu gabinetu Seipla wywołała w opinii austriackiej dość silne przygnębienie, co przypisać należy okoliczności, że Austria znajduje się w chwili obecnej w przededniu poważnych wstrząsów gospodarczych. Jak wiadomo, w austriackim przemyśle metalurgicznym toczy się już od dłuższego czasu zaciekła walka między przemysłowcami a robotnikami i w najbliższych już dniach spodziewać się należy ogłoszenia lokautu w tej gałęzi przemysłu. Decyzja ks. Seipla przyjęta została dlatego z pewnem rozgorczyeniem nie tylko przez opozycję, lecz i przez tę część opinii austriackiej, która politykę chrześcijańsko-społecznych dotychczas w zasadzie zawsze popierała. W. Z.

Godny uwagi pomysł dziennika hiszpańskiego.

MADRYT, 8.IV (Pat). Dziennik „A. B. C.“ przedrukowuje artykuł paryskiego „Matina“, zatytułowany „Potęga klamstwa“, który uważa za słuszny i bardzo aktualny. „A. B. C.“ stwierdza, iż stworzenie międzynarodowego sądu honorowego prasy może się wydać dzisiaj tylko mrzonką, lecz kiedyś stanie się koniecznością. Zadaniem takiego trybunału winno być również stosowanie sankcji za fałszywe wiadomości i publikacje, ogłaszane ze złą wiarą celem dyskredytowania jakiegokolwiek państwa. Rektyfikacja podobnych wiadomości winna być przez trybunał uznana za obowiązkową. Jest to prawda, z którego korzystają obywatele wszystkich krajów, lecz którego zastosowanie nie może się obecnie domagać żadne państwo w stosunku do niezliczonej kampanji prasy zagranicznej.

Główna warszawska z dn. 8.IV. b m.

WALUTY I DEWIZY:

Dolary	8,90—8,98
Belgia	123,92—123,61
Kopenhaga	237,80—237,20
London	43,29—43,18
Nowy Jork	8,90—8,88
Paryż	34,35—34,77
Praga	26,39—26,33
Szwajcaria	171,65—171,24
Wiedeń	125,27—124,96
Berlin w obr. nief.	211,45

Feljeton dla Pań.

Niechże choć raz w „Kurjerze Wileńskim“ będzie coś dla kobiet, bo to antyfeministyczne pismo; ponieważ ma jedyną w Wilnie fachową dziennikarkę, nigdy o kobietach nie pisze. Nie wiem z jakiej przyczyny.

A więc: pisać o modach? Ach, na to są żurnale. Pójdziesz do krawcowej, która u nas po staremu nazywa się szwaczka, pokaże się paluszkami wzór paryski i powie „to“. A potem zaczniesz sobie mozołne wykrecanie sobie obcasów, (francuskie!) i zachłapywanie pończoch („cielistych“), po zaulkach i „kanurach wileńskich“, po żydowskich kramkach i dziedzińcach, by znaleźć coś nie coś z modnych materiałów. Praktyczne niewiasty zawsze myśla o stroju wiosennym i letnim. Nowy fason płaszczów z szerokimi rękawami i godetami u dołu, rozstawiane mierzki, z lekkiej wełny, ze wstawkami z jedwabiu, z typosu, w tonach, lub jaskrawe, oto nowość sezonu. Można zeszłoroczne płaszcze jedwabne rozstawić wachlarzykami i dorobić kłose u rękawów. Płaszcz taki ma tę wygodę, że wygląda prawie jak sukna. Nieśmier-

telne farsonki, trwają, ale to strój tylko dla młodych i szczupłych osób, po za pewną ilość kilogramów ciała efekt jest rozpaczliwy, zwłaszcza spodniczki opinające nogi i... siedzenie. Więc też się panie do sweaterów i jumperów wezmą spodniczek z wełny kłosową lub plisowaną. Wielkie firmy krawieckie „lansują“ też zakłady w jaskrawych barwach z sukna, bardzo to ładne przy jasnej sukience, ale... znów i w tym wypadku poleca się smukłą i wiotką mieć talję inaczej lepiej zawsze pozostać przy płaszczu, który ma tę dobrą stronę, że chroni suknię całą od słońca i deszczu, i daje tę jednolitą barwę, będącą wyrazem prawdziwego sztyku.

Nóżki zawsze są ubierane w półczoski dobrze do sukni i trzewiczków, których odmian z zestawionych, sztychów i kolorowanych skórek, jest setki i coraz ładniejsze. Na lato należy gorąco polecić plecionki, są lekkie, przewiewne, higieniczne, a stokrót trwalsze i bardziej eleganckie od płóciennych. Na błoto, a zwłaszcza na nasze wileńskie bruki, ogromnie praktyczne są trzewiki na tzw. słoninach tj. na jasnej gumowej podszewie. Dają ciepło w nogi, wygodnie w nich się chodzi, no i błota się nie boją, a to w Wilnie ważne; są przytem bardzo trwałe,

Na fundusz dyspozycyjny M. S. W.

Na skutek inicjatywy Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny podjęto w całym kraju zbiórki na fundusz dyspozycyjny pana ministra spraw wojskowych, Marszałka Piłsudskiego. Popierając tę inicjatywę członkowie Parlamentarnej Grupy Regionalnej B.B.W.R. w Wilnie, złożyli na powyższy fundusz następujące ofiary:

P. p. W. Abramowicz	100 zł.
A. Achmatowicz	50 „
St. Brokowski	25 „
W. Kamiński	50 „
M. Zyndram-Kościałkowski	300 „
K. Kulicz	50 „
Jan Piłsudski	50 „
M. Raczkiewicz	100 „
E. Taurógiewicz	100 „
J. Trzeciak	100 „
St. Świąkiewicz	50 „
Fr. Świdorski	25 „

Obecni na zebraniu członków Związku Drobnych Kupców Chrześcijan w Wilnie przyłączają się do apelu Federacji b. Obrońców Ojczyzny, w dn. 7 b. m. w lokalu BBWR, przy ul. Zawalnej 1 m. 4 urządzili na fundusz dla walki ze szpiegostwem pomiędzy sobą na wniosek p. Stanisława Proficia zbiórki, w wyniku której zebrano 69 zł. 50 gr. ofiarowali:

1. Stanisław Profic	20,00
2. Borowicz Jan	5,00
3. Grybowski Wincenty	5,00
4. Kościółkowski Olgierd	5,00
5. Pościak Izidor	5,00
6. Pożarski Józef	3,00
7. Rzepecki Józef	2,00
8. Kaciek Roman	2,00
9. Meżynski Henryk	2,00
10. Pietrenko Andrzej	2,00
11. Gudanis Andrzej	2,00
12. Iwowiec Kazimierz	1,50
13. Odraczko Paweł	1,00
14. Klukowski Władysław	1,00
15. Narbut Władysław	5,00
16. Krupowicz Z.	1,00
17. Dolgopolenko Piotr	1,00
18. Kiczewski Jan	1,00
19. Jasiulis Kazimierz	50 „
20. Bernatowicz Bronisław	50 „
21. Zareba Jan	50 „
22. Jankowicz Bolesław	50 „
23. Komorowicz Julian	50 „
24. Sosna Kazimierz	50 „
25. Symonowicz Antoni	50 „
26. Hieslak Wiktor	50 „
27. Makarski Wincenty	50 „
28. Malunowicz S.	50 „

Członkowie zarządu Związku Leg. Pol. w Wilnie na posiedzeniu plenarnym w dniu 5.IV b. r. zobowiązali się wpłacać miesięcznie — na fundusz dyspozycyjny pana ministra spraw wojskowych — do czasu zebrania pełnej sumy skreślonej przez Sejm.

Karczmarczyk 10 zł., Kamiński Władysław 20 zł., Przegląński 5 zł., Miodkowski 10 zł., Mieczkowski J. 10 zł., Borek-Borecki 10 zł., Fela Józef 5 zł., Walczykowski 5 zł., Mazur 5 zł., oraz członkowie Zw. Wysocki Stanisław 2 zł., Łanicki Stefan 5 zł., Rzepeła 2 zł.

Na poczet należności za miesiąc kwiecień wpłacono 62 zł.

Związek Leg. Pol. w Wilnie — 100 zł.

LISTY DO REDAKCJI.

Do Redakcji „Kurjera Wileńskiego“.

Witając z całej duszy odezwę Federacji Polskiej Zw. Obrońców Ojczyzny o zbieranie składek na fundusz dyspozycyjny w Polsce, uprzejmie komunikuję, że, począwszy od 1-go kwietnia 1929 r. składek będzie na ten cel na rachunek P. K. O. Nr 19544 ze swej skromnej pensji po 10 (dziesięć) złotych miesięcznie aż do zebrania pełnej sumy, skreślonej przez Sejm.

Niechciałbym, żeby bli obywateli Rzeczypospolitej (w danym wypadku owa większość sejmowa) przez swój antypatriotyczny czyn skreślenia funduszu triumfowali, a państwo cierpiące, dlatego nie mogę nie uczcić w tej wzniosłej pracy dla dobra Polski.

Wierzę mocno, że Pan Marszałek ten fundusz mied będzie.

Karol Foss
ppor. rezerwy.

Orzeczenie sądu honorowego w sprawie

b. min. komunikacji Romocki—Kapeliński.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Sąd honorowy w składzie posłów: Jan Dębki (Piast) jako superarbitr, i posłowie Bohdan Podowski (B.B.) i Kazimierz Pużak (PPS), jako arbitrzy, powołani w myśl artykułu 90/99 regulaminu obrad Sejmu dla rozpatrzenia sprawy pomiędzy posłami Pawłem Romockim (B.B.) i Franciszkiem Kapelińskim (Wyzwolenie), po przesłuchaniu wskazanych przez strony świadków i zbadaniu załączonych przez nich dokumentów uznali następujące:

1) że poseł na Sejm Paweł Romocki obrany w dniu 30 września 24 r. przez akcjonariuszów Spółki Towarzystwa Robót Kolejowych i Rudowlanych „Tor“ na członka zarządu z tej spółki, zrezygnował w dniu 20 listopada 25 roku, zgóry na 7 miesięcy przed nominacją swoją na ministra komunikacji z tego stanowiska, którą to rezygnację przyjął zarząd spółki do wiadomości w dniu 9 grudnia 25 roku;

2) że od czasu złożenia mandatu członka zarządu spółki „Tor“ poseł Romocki nie brał udziału w jej zarządzie w jakiegokolwiek bądź formie;

3) że fakt złożenia mandatu członka zarządu spółki „Tor“ przez posła Romockiego został wpisany do rejestru handlowego przy Sądzie Okręgowym w Warszawie dopiero w dniu 18 maja 27 r., na skutek zgłoszenia odpowiedniego wniosku do sądu przez zarząd spółki dopiero w dniu 5 stycznia 1927 r., uzupełnionego następnie wnioskami z dnia 9 maja 27 r. mimo, że zarząd spółki obowiązany był w myśl dekretu o rejestrze handlowym z dnia 7 lutego 29 r. zgłosić ten wniosek w ciągu 15 dni od daty przyjęcia rezygnacji posła Romockiego do wiadomości;

4) że poseł Kapeliński, opierając się na brzmieniu rejestru handlowego, do którego fakt rezygnacji posła Romockiego ze stanowiska członka zarządu spółki został wpisany z półtora rocznym opóźnieniem; na fakcie piastowania jednocześnie przez posła Romockiego mandatu członka komitetu nadzorczego rozbudowy gmachu Sejmu i członka zarządu spółki „Tor“, oraz na fakcie powierzenia spółce „Tor“ przez ministerstwo komunikacji w dniu 6 lipca 1920 r., a więc w 10 dni po ustąpieniu posła Romockiego ze stanowiska ministra komunikacji pewnych robót przy budowie gmachu dyrekcji kolejowej w Chelmie, wysunął z tego faktu pochopny wniosek, którego nie mógł poprzeć dowodem, że ministerstwo komunikacji przejawiało jakąś specjalną chęć powierzenia robót spółce „Tor“;

5) że aczkolwiek w postępowaniu „posła Kapelińskiego nie było złej woli, ani działania z pobudek zemsty osobistej, tem niemniej poseł Kapeliński rozporządzając danymi przez siebie zebraniami, nie mógł siebie uważać za upoważnionego do wystąpienia z zarzutami przeciwko posłowi Romockiemu w tej formie w jakiej to uczynił.

Na podstawie powyższych faktów sąd stwierdził: a) że nie miały podstawy zarzuty posła Franciszka Kapelińskiego, uczynione posłowi Pawłowi Romockiemu na posiedzeniu komisji budżetowej Sejmu w dniu 23 stycznia 1929 r. i powtórzenie przezeń w części w liście z dnia 28 stycznia 1929 r. do przewodniczącego komisji budżetowej Sejmu, oraz b) że poseł Franciszek Kapeliński, stawiając te zarzuty, działał lekkomyślnie, ale nie w złej wierze. Jednocześnie poseł Romocki, będąc w maju r. 1925 członkiem zarządu Twa „Tor“ nie przyczynił się jako członek komitetu nadzorczego rozbudowy gmachu Sejmu do powierzenia temu towarzystwu robót mu-

Reformy polityczne w armii czerwonej.

W roku 1924 armia czerwona wprowadzona została do stanu pokojowego, to znaczy, że ilość żołnierzy w służbie czynnej w roku tym zredukowana została do sześciuset tysięcy. Od roku 1924 rząd sowiecki przeprowadza w armii rosyjskiej stałe reformy nie tylko natury wojskowo-technicznej, lecz i natury politycznej. Głównym celem reform politycznych było i jest spotęgowanie poczucia klasowego wśród czerwonych i ich dowódców. W okresie powstawania armii czerwonej twórcy jej zmuszeni byli w wielkiej mierze korzystać z usług starych oficerów carskich. Większość oficerów tych weszła do armii bolszewickiej wbrew swej woli i odgrywała w niej rolę wybitnie techniczną. Nad tymi oficerami—specjalistami czuwał od pierwszej chwili cały sztab politycznych komisarzy, którzy byli odpowiedzialni za wszelkie antysowieckie wystąpienia ze strony „białych czerwonychgardzistów“, z musu w armii bolszewickiej tolerowanych. Współpraca ze starymi oficerami przedrewolucyjnymi miała być jednak tylko przejściowa. W miarę konsolidowania się stosunków w kraju, władze bolszewickie wychowywały nowe kadry własnych komunistycznych oficerów, którym stopniowo ustępowali miejsca oficerowie przedwojenni, nie ciesząc się zbyt wielkim zaufaniem ze strony dzisiejszych władców Rosji.

W tych dniach centralny komitet wykonawczy komunistycznej partii ZSSR opublikował specjalną deklarację, dotyczącą dotychczasowego wyniku reform w armii czerwonej, i zawierającą podobno dalszy plan działań rządu sowieckiego w tej dziedzinie. Armia czerwona, — jak z publikacji tej wynika, — wychowywana jest obecnie w duchu wierności rządowi sowieckiemu, — w duchu świadomości przeciwności partynych. Armia czerwona, — w przeciwności do armii państw zachodnich jest przede wszystkim armia klasowa.

Dlatego centralny komitet partii komunistycznej ZSSR podkreśla, że najbliższem zadaniem kierownictwa armii czerwonej winna być akcja w kierunku wzmocnienia ilości robotników na stanowiskach dowódców. Do szkół wojennych powinni być w pierwszym rzędzie przyjmowani robotnicy i biedni chłopcy.

Specjalną uwagę przy wychowywaniu nowych kadry oficerskich poświęcać należy szkoleniu politycznemu najmłodszych oficerów, a to dlatego, że ci najbliższy utrzymują kontakt z szerokimi masami żołnierskimi.

Jak widać, władze sowieckie konsekwentnie postępują w realizacji swego starego planu, zmierzającego do utworzenia z armii czerwonej nie tylko siły zbrojnej, lecz i posłusznego instrumentu politycznego w rękach międzynarodowych komunistów.

Zamówienie na saletre
Chilijską Wapniową i Nitrofos
przyjmie
Zygmunt Nagrodzki WILNO,
Zawalna 11-a.
Kto zamówi wcześniej—ten będzie miał
transporty w drodze. 501

rarskich i żelbetonowych przy rozbudowie gmachu Sejmu.

Posł Romocki, biorąc udział w posiedzeniu komitetu rozbudowy gmachu Sejmu w dniu 30 maja 25 r. w czasie dyskusji nad przedłożeniem w drodze przetargu nieograniczonego ofertami, polecił wprawdzie komitetowi rozbudowy Twa „Tor“, to jednak decyzja, o oddaniu pierwszemu T-wu robót murarskich i żelbetonowych przy rozbudowie gmachu Sejmu, była spowodowana wyłącznie względami rzeczowymi, a mianowicie opinią rzeczoznawców i taniocia.

Dla starszych Pań suknia z ciemniejszego jedwabiu ozdobiona chusteczką w kwiaty czy desenie, wiązana na szyję lub wygoty z jedwabiu w batikowane niki desenie, ogromnie jest odpowiednią toaletą i daje możliwość urozmaicić ją dodatkami i zmianami, jako to kołnierzyki wiązane fantazyjnie, kurtki wyszywane, lub ręcznie plecione z wełny kolorowej.

Wśród kapeluszy rozmaitość ogromna: filc jeszcze i zawsze ulubiony, bo też tak przyjemnie jest mieć ich tyle ile sukienek, zabierając w podróż bez kłopotu zwinąć w trąbkę, robić samej wycieczki i nazywania, które przez zimę kilka razy odnowia i zmienia ten sam kapelusz, stosując go do twarzy. Przepłata się włóczka słomę, tagal filcem, filc plecie się w ażury, ze sznurkami, z jedwabiem, rozmaicie wycinając denko i brzegi. Nowością są kapelusze z grubej trzciny czy słomy żółte z czerwonym lub białym, śliczne szafirowe i białe, wyginane, z wycięciem z boku lub z przodu, właśnie tak, by niemilosiernie letnie słońce świeciło prosto w ładny nos i opalało go na czorny brzo. Ale to przecie teraz nie szkodzi. Czasy liliowych cer i białych rąbek minęły bezpowrotnie. Jest teraz szal sportów i bzik robie-

nia z siebie czerwonośkórych, biegnąc w malutkich trykotkach po słońcu i w wodzie.
W tych biegach, skokach, meczach narciowych czy łyżwiarskich w rzucaniu dyskiem, oszczepem czy w walce na florecie i pływaniu, w ruchu i prawie nagie, kobiety młode i ładnie zbudowane są oczywiście ładne i robią estetyczne wrażenie.
Ale w teatrze, balowej sali, na ulicy i w zbiorowiskach towarzyskich, ubrane stanowczo, kobiety dzisiejszego pokolenia mają ruchy mniej harmonijne, mniej estetyczne, mniej wytworne niż dawniej. Sporty wyrobiły w nich nagłość zwrotów, rozpychanie się, szybkość ruchów, szorstkość w sposobie siadania, wstawania, wkładania okrycia i t. p. Przytem, ale to może każde pokolenie mówi o następującem... młodzież nie jest uprzejmą dla starszych. Mam wrażenie, że bardzo uświadomienia sobie dokładnie i nie oglądając się na siebie. A tam, reszta... A niechże dożywają swoich lat, nie nasza rzecz. Może być, że tak trzeba, żeby szybko, jak najszybciej dorównać w pedzie reszcie

Pieśni malownicze.

Przyjechała do nas p. Tonia Kleczkowska, córka znanego w Petersburgu adwokata i śpiewaka amatora wileńskiego, p. Pawła Kleczkowskiego, który lat temu dwadzieścia przeniósł się do Paryża i tam brał udział w życiu artystycznym tej stolicy świata, jako śpiewak Wielkiej Opery, potem organizował oddziały polskiego wojska w przygotowaniu do wymarszu, obecnie zajmuje się publicystyką polską. Pani Tonia przyjechała do nas, pociągnięta wspomnieniami rodzinnymi, by odwiedzić krewnych i groby Kleczkowskich na Rosie, a także by nam zaprezentować swoje pomysły w sposobach umiowania plastycznie i malowniczo wykonywanych pieśni. Ma bowiem swój *genre*, swój sposób umiowania wykonywanych utworów. Mianowicie: dobiera odpowiedni strój do tekstu i ilustruje takowy gestem i tańcem, podkreśla treść mimiką i plastycznym obrazem.

P. Tonia Kleczkowska jest uczennicą swego ojca i Soni gładkiej prof. Konserwatorium w Paryżu. Z Janem Sliwińskim i p. Kam-Kazella opracowywała swój repertuar, tańce studiowała z Iryną Kiedrową z baletu rosyjskiego, a specjalnie hiszpańskie z najświetniejszą ich obecnie odtwórczynią Teresją.

W Paryżu występowała p. Tonia kilka razy z powodzeniem, miała propagandowe polskie koncerty. Kilkanaście dzienników żywcem przyjęło młodą artystkę polską i chwaliło ją ogólnie za jej nowe i oryginalne pomysły i śpiewy w strojach fantastycznych, na motywach polskich opartych, dzieło zgrabnych rąk i innej naszej rodaczki p. Łazarskiej, słynnej twórczyni lalek—mascotte. Nasza młoda rodaczka jest zafascynowana w swej pracy artystycznej i mając w perspektywie *engagement* do jednego z teatrów a Revue w Paryżu, projektuje pokazać tam wielki obraz na motywach polskich oparty, czem z pewnością nie ma i łatwą do zrozumienia dla najszerszej publiczności robi propagandę. W rozmowie z mieszkańcami naszego miasta, wyraziła się młoda artystka, że Wilno jest pełne uroku, a poziom artystyczny Reduty ogromnie jej trafił do przekonania i nastroił odpowiednio swą atmosferą zapala i dobrych chęci, dalekich od sztucznej błagi reklamarskiej lub obojętności.

Dziś więc nie wątpimy, że wszyscy zechcą usłyszeć to niezwykle dla Wilna zjawisko, nieznane piosenki, cudne kostiumy, wysoka kultura muzyczna, głos młody i dzwiniący i oryginalne pomysły—polskiej Paryżanki.
H. R.

Dzień 1 maja w Z. S. R. R.

Zgodnie z postanowieniem C. K. partii komunistycznej, już od połowy kwietnia mają się rozpocząć przygotowania agitacyjne, prace, związane z obchodem dn. 1 maja. 23 kwietnia we wszystkich miastach i wsiach Z. S. R. R. mają być przeprowadzone pogadanki i wygłoszone odczyty, poświęcone pamięci Lenina i znaczeniu „świąta proletariatu“.

W ciągu ostatnich 7 dni na całym terytorium Ros. Sow. będą urządzane wiece i pochody z hasłami 1-o majowemu. W Moskwie w dzień 29 i 30 kwietnia zotana zorganizowane uroczystości ludowe. W dniu 1 maja — defilada wojsk moskiewskich garnizonu i delegacji wojskowych z całego Z. S. R. R. i olbrzymia demonstracja poświęcona 10-leciu Międzynarodówki Komunistycznej. W dniu 2 maja dla robotników i delegacji właścicielskich — bezpłatne przedstawienia we wszystkich teatrach i kinach. Moskwy.

Silne lotnictwo to potęgą państwa!

Świata, może przedwojenne pokolenie w Polsce było zbyt terrorizowane przez rodziców i przez to wstrzymane w rozwoju swych zdolności, być może, z pewnością nawet, wiele cennych wartości, sił, talentów zmarnowało się bezpowrotnie, wiele cichych dramatów rodzinnych rozegrało się między rodzicami, którzy egoizmem swoim niszczyli swą progeniturę przykuwając ją do siebie, do swojej sfery zainteresowań i stosunków. Dzisiejszym rodzicom tego chyba nikt nie zarzuci. Młodzież prześcignęła ich, uzależniła nauką się pracować na siebie bardzo wcześniej i rozporządzać swoim życiem, jak sama chce.

Objaw to w każdym razie siły i żywotności, a przy tym szybkim rozwoju niema czasu na oszlirowanie i wyrafinowanie manier, a może nawet i uczuć. Wszystko jest szybsze i prostsze. Zyskałszy na szerokości to, co straciłszy na ogładzie. Czy tak jest lepiej czy gorzej, ktoś to rozstrzygnąć dziś potrafi, każda epoka życia narodu wymaga właściwych cech i te się rozwijają instynktownie. Skończyliśmy z cierpieniem, musi się rozluźnić pewna rubaszność swobody. To niuniknione.
Hro.

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU.

Tajemniczy pocisk.

W Landwarowie przy ul. Kolejowej znaleziono 6-cio calowy pocisk armatni, który jedynie szczęśliwym zbiegiem okoliczności nie eksplodował. Miejscowy posterunek policji prowadzi w tej sprawie dochodzenie.

Zebranie Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem w Lidzie.

W niedzielę dnia 7 kwietnia b. r. o godzinie 1-ej po południu odbyło się w Lidzie w lokalu kina „Nirwana” zebranie Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, któremu przewodniczył profesor tamtejszego gimnazjum p. Borzemski.

Wobec szczególnie zapelnionej sali pos. Jan Piłsudski wygłosił referat na temat projektu B. B. o zmianie Konstytucji, wysłuchany bardzo uważnie przez zebranych.

Po referacie pos. Jana Piłsudskiego zabrał głos pos. Kazimierz Okulicz, który w obszernym przemówieniu scharakteryzował obecną sytuację polityczną i gospodarczą w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem losów projektu B. B. w Sejmie i sprawy b. min. Czechowicza.

Groźba powodzi na prowincji.

Ostatnie obfite opady śnieżne i odwilże spowodowały gwałtowne podniesienie się wody w rzekach. Jak nas informują, kilka wsi położonych nad Dźwiną, Wilją i Niemnem zostało zalanych.

W niektórych miejscowościach przerwano komunikację kołową. Niezbity pewne mosty na Niemnie i Mereczance zostały rozebrane.

Oddziały saperów rozbijają za pomocą dynamitu groźne zatory, które utworzyły się na Wilji na terenie powiatu wilejskiego.

„Jak u siebie w domu, bądźcie u swego Prezydenta“.

Przed kilku dniami udała się z Ziemi Nowogródzkiej specjalna delegacja do Warszawy, by tam złożyć hold P. Prezydentowi i Marszałkowi Piłsudskiemu.

Członek tej delegacji p. Mikołaj Sobolewski ze Stoliczki, zdefiniował swe wrażenia z pobytu u P. Prezydenta w sposób następujący: „Przedewszystkiem uderzająca jest łatwość dostępu do Zamku, jako siedziby P. Prezydenta. Wstęp jest wolny i niczem niekępowany. Wionie z tego jakaś głęboka atmosfera zaufania, łącząca Prezydenta z całym narodem. Słowa, jakimi przyjął nas P. Prezydent — „Jak u siebie w domu, bądźcie u swego Prezydenta“ — były na tem tle dalszym, serce ujmującym, wspaniałym zachęcającym do szczerości i prostoty w obecnym u Najwyższym Dostojnika Państwa. P. Prezydent okazał żywe i nader życzliwe zainteresowanie się Nowogródzczyzną, oraz głęboką znajomość życia na kresach naszych. Zachęta do dalszej pracy nad rozwojem życia na naszym terenie, zaczerpnięta z uznania P. Prezydenta dotychczasowych wyników i wysiłków w tej pracy w Nowogródzczyźnie — społeczeństwo tutejsze winno przyjąć z radością, podważając swe wysiłki w tem przedświadczeniu, że tem, u najwyższych władz Rzplitej nie tylko zdobywamy sobie uznanie, ale i pomoc w naszej pracy oraz jaknajszersze uwzględnienie naszych potrzeb“.

Uroczyste otwarcie oddziału sądu okręgowego w Pińsku

W dn. 6 b. nastąpiło w Brześciu n/B. otwarcie zamiejscowego oddziału sądu okręgowego w Pińsku. Otwarcia dokonał w imieniu p. min. Cara, wiceminister Sieczkowski, przybyły tutaj osobiście z sekretarzem ministra i wyższymi urzędnikami ministerstwa.

Na początku uroczystości, prezes sądu okręgowego w Pińsku, p. Kuński, odczytał pismo p. ministra Cara, w którym p. minister, powołując się na świetne tradycje m. Brześcia, jako ogniska na szlaku handlowym dla wymiennego handlu ze Wschodem, które już w 1390 r. otrzymało od króla Jagielly prawa magdeburskie. Prawa te uzupełnione zostały prawami polskimi dopóki najcięższa krawą ręką nie zniósł polskości z tego grodu i, jako symbol przemocy, zostawił twierdzą. Po odczycaniu tego pisma prezes sądu wznosił okrzyk na cześć P. Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Piłsudskiego, który zebrani trzykrotnie powtórzyli.

W imieniu p. ministra Cara prze-

NOWO-WILEJKA.

— Pożar. Onegdaj w N.-Wilejce przy ul. 3 Maja 17 wybuchł pożar. Straty są znaczne.

WILEJKA.

— Jak więźniowie spędzali święta wiekanocne. Z inicjatywy i pod protektorem naczelnika tutejszego więzienia p. K. Adamiaka odbyło się w dniu powszechnej radości Zmartwychwstania Chrystusa Pana w murach więziennych przedstawienie, rozświetlając szare jednostajne dni przebywających tam więźniów. Udział w przedstawieniu wzięli więźniowie, wypełniając program 1 aktową sztuką A. Anczyca p. t. „Błądek Opętany”, z szeregiem pieśni w starannym opracowaniu chóru więźniów, deklamacjami i muzyką, wytworząc miłą i zupełnie poprawną całość, co w wysokiej mierze zawdzięczać należy wykonawcom, jak również pełnemu energii kierownictwu nauczyciela więziennego p. K. Bielińskiego.

WOLKOWYSK.

— Oszalały zabójca. Onegdaj w Wolkowsku Kazimierz Sikorski zabił nożem swoją narzeczoną Annę Morczewską. Wypadek miał miejsce podczas sprzeczki, która pomiędzy nim wynikała. Sikorskiego aresztowano u sąsiada, gdzie naprawiał buty. Na ulicy zabójca zdołał zerwać kajdany i poranił nożem jednego z eskortujących go policjantów. U nieszkodliwiono go i osadzono w areszcie.

Siewniczek i wypielacze ręczne „PLANET Jr.” Świąteczne narzędzie amerykańskie, niezbędne przy uprawie rzędowej warzyw oraz roślin pastewnych jak buraki, marchew i t. p. POLECA Zygmunt Nagrodzki 924 2 Wilno, Zawalna 11-a.

Środa literacka.

Oczywiście nazwisko p. Kaden-Bandrowskiego przyciągnęło dużo osób, mimo że już o południu słyszeli w Lutni Wilniane świętą mowę, laureata nagrody literackiej, autora Czarnych Skrzydeł.

Pięknie przybrana sala i wyborna publiczność, radio ustawione, bohater dnia nadchodzi. Podwójnie serdecznie witają go zebrani cywile i wojskowi, wszak to nie tylko sławny dziś autor, ale i zdobywca Wilna w 1919 r., pierwszy tego zdarzenia dziejopis.

P. Kaden-Bandrowski prócz niepospolitej swady i wartkiej, doskonale zbudowanej mowy, używa wymownych gestów, które podkreślają jego pełne namietnego przekonania argumenty. Posiada przytem plastyczne słowa i maluje obrazy, przesuwając je przed oczami słuchaczy.

W krótkiej przemowie, dał nam nową i żywą charakterystykę Mickiewicza—Chopena—Wyspiańskiego i Piłsudskiego, jako wykładników ducha narodowego, emanację sił narodu w niewoli, który tej niewoli znieść nie chciał i nie mógł, a miłość do swobody i Ojczyzny zaświerała przez usta wieszczów.

Dla tej manifestacji współwiedomości blasku się Mickiewicz po obszarach Rosji i Europy, dla tej idei rusza z Legionem włoskim i na Wschodzie się zbrojną organizuje. Tej miłości gra o Polsce Chopen wobec angielskiej pary królewskiej swe mazurki, w tę ideę wpatrzony Wyspiański prorokuje o Polsce wolnej, a te wszystkie porywy, walki, dążenia przejął, skoncentrował i w realny czyn zamienił Marszałek Piłsudski.

W dyskusji, która potem nastąpiła, z braku czasu, brali tylko udział prof. Pigoń zarzucający Czarnym Skrzydłom zbyt czarne barwy, i brak ewolucji w duszy bohaterów, oraz prof. Limanowski, jak zawsze, entuzjastycznie omawiający aktualny przedmiot. Późem odpowiadał p. Kaden-Bandrowski, łomacz z miłą otwartością pobudki swoich utworów i takiego a nie innego ich ujęcia.

Na zakończenie dziękowała za miłe wrażenia z odczytów p. Masiejska, zaznaczając, że prawdziwy talent, choćby największy, nie jest „wielki” w stosunku do bliźnich i to pozwala przebywać z p. Kaden-Bandrowskim w tak miłej, swobodnej atmosferze. Zebrani rozeszli się szybko, gdyż autor spieszył do Legionistów, chcących się dawnym kolegą nacieszyć.

Odczyt p. Kaden-Bandrowskiego, jaki i rozmowa z nim dają wrażenie żywiołowej siły jego poglądów, wielkiej zasobności materiału pisarskiego, dające nam nadzieję, że jeszcze nie jedno ciekawe dzieło z pod jego pióra otrzymamy. Jego tournée po Polsce, z pewnością popularyzuje go równie szczęśliwie jak jego dzieła, ponieważ równie dobrze mówi, jak pisze.

Hro.

Z Federacji Związku Obrońców Ojczyzny.

Dnia 24 marca r. b. w lokalu klubu emerytów wojskowych w Wilnie ul. Ostrobramska Nr. 8 odbyło się zebranie organizacyjne Związku b. uczestników powstań narodowych okręgu wileńskiego. W zebraniu uczestniczyło około 60 osób w liczbie których byli i przedstawiciele miejscowych organizacji wojskowych.

Do zarządu wybrano p. p. ppł. Bobiatyńskiego Stanisława prezesem, Majewskiego Edwarda i Filemonowicza Kazimierza wiceprezesami, Swiechowicza Bronisława sekretarzem i Kiełmucia Macieja skarbnikiem, p. p. Szumalskiego Władysława, Tomaszewicza Aleksandra i Bukowskiego Stanisława do komisji rewizyjnej.

W celu zapoznania szerszego ogółu z powstałym Związkiem na terenie Wileńskiego podajemy podstawy i ideologię organizacji. Związek b. uczestników powstań narodowych egzystuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od r. 1927, wchodzi w skład federacji Związku Obrońców Ojczyzny i ma na celu zrzucenie wszystkich tych, którzy przyczynili się do powstania Odrodzonej Polski bądź z orężem w ręku jednostki, oddziały ochotnicze, partyzantki, bądź udzielając skutecznej pomocy armii polskiej.

Związek b. uczestników powstań narodowych pragnie zjednoczyć wszystkich nie mających możności przynależenia do egzystujących już organizacji wojskowych, nie wyklucza jednak członków tych ostatnich, jak również sympatyków i członków wspierających, którzy, być może, dziś zawdzięczają b. uczestnikom powstań narodowych swój byt, majątność a może i życie.

Nadto Związek ma na celu hartowanie ducha narodowego tudzież pomoc moralną i materialną i dobrobyt swoich członków przez stworzenie wspólnymi siłami placówek pracy. Siedziba związku b. uczestników powstań narodowych mieści się w Wilnie przy ul. Mickiewicza Nr. 4, m. 4. Biuro czynne codziennie od godz. 11—13 i od 17—19.

Inne pisma proszone są o przedruk.

KRONIKA

Wtorek 9 Kwieńtnia
Dziś: Marji Kleof.
Jutro: Bzech P. M.
Wschód słońca—g. 5 m. 10.
Zachód — g. 17 m. 26.

Spogrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dnia 8/IV—1929 roku.

Cisnienie średnie w milimetrach	757
Temperatura średnia	—20°C
Opady w milimetrach	1,2
Wiatr przeważający	Północny
Uwagi: Pochmurno, śnieg	
Minimum: — 3°C	
Maximum: —0°C	
Tendencja barometru	Wzrost ciśnienia.

KOŚCIELNA

— Muzyka kościelna. Ojciec św. Pius XI przypomniał duchowieństwu o konieczności roztoczenia większej opieki nad muzyką i śpiewem gregoriańskim.

URZĘDOWA

— Dekoracja ścian w urzędach państwowych. Wileński urząd wojewódzki otrzymał okólnik, którym władze centralne normują sprawę dekoracji ścian w poczekalniach i biurach urzędów administracji ogólnej.

Okólnik jest dalszym ciągiem okólników ministerstwa spraw wewnętrznych, zmierzających do urządzenia biur. Poprzednie okólniki dotyczyły mebli, czystości w lokalach i oświetlenia.

ADMINISTRACYJNA

— Zamknięcie hoteli. Wileńskie starostwo grodzkie zarządziło zamknięcie hotelu „Pia” przy ul. Biskupiej 11 oraz pokoiów umebłowanych New York (W. Pohulanka 7) ze względu na antysanitarne ich stan, jaki został stwierdzony podczas lustracji sanitarnej.

MIEJSKA

— Zjazd statystyków miejskich. W dniach 26 i 27 b. m. odbędzie się w Warszawie zjazd statystyków miejskich. Obrady zjazdu związane są z pracami przygotowawczymi do powszechnego spisu ludności, jaki się odbędzie w roku 1930.

Z ramienia magistratu m. Wilna na zjazd wydelegowany został kierownik wydziału statystycznego p. T. Nagurski.

— Świetlice przy szkołach powszechnych. Na wczorajszym posiedzeniu magistratu między innem wysunięty został wniosek przedłożenia okresu subwencjonowania Związku popierania pracy społecznej kobiet na prowadzenie świetlic przy szkołach powszechnych. Wniosek został zaakceptowany.

W związku z powyższem świetlice przy szkołach powszechnych będą do końca bieżącego roku szkolnego prowadzone nadal przez Zw. pop. pr. sp. kob.

Z rozpoczęciem zaś nowego roku szkolnego świetlice przejmie magistrat pod własny zarząd.

— Place sportowe dla młodzieży szkolnej. Prezydium magistratu łącznie z komitetem wychowania fizycznego powołało myśl wyszukania w Wilnie specjalnych terenów pod urządzenie placów sportowych dla dzieci szkół powszechnych. W pierwszym rzędzie uwaga zostanie zwrócona na dzielnice, w których dotychczas brak było tego rodzaju placów.

SAMORZĄDOWA

— Konferencja starostów w urzędzie wojewódzkim. W poniedziałek dnia 8-go kwietnia odbyła się w urzędzie wojewódzkim pod przewodnictwem p. wojewody Raczewicza zwoływana konferencja starostów, w której prócz wszystkich zainteresowanych wydziałów urzędu wojewódzkiego, t. j. wydziału rolnictwa i wydziału pracy i opieki społecznej, dyrektor tutejszego oddziału Banku Rolnego i reprezentanci organizacji rolniczych.

Omówiono szczegółowo i załatwiono następujące sprawy będące na porządku dziennym: plan wycofania rolników na Wystawę Powszechną w Poznaniu. Sprawozdania starostów o przebiegu akcji wiosennej pomocy siennej jako też o przebiegu akcji dożywiania ludności dotkniętej klęską nieurodzaju. Sprawy sanitarne w związku ze zjazdem lekarzy powiatowych województwa wileńskiego (zreferowane przez dr. Rudzińskiego). Sprawy związane z uroczystością 10-lecia odwołania Wilna.

UNIERSYTECKA

— Nagrody uniwersyteckie z funduszu im. Marszałka Piłsudskiego. Senat Uniwersytetu Stefana Batorego uchwałą z dnia 22. III. b. r. przyznał nagrody pieniężne za prace naukowe następującym asystentom:

1) p. Marji Raciękiej, p. o. st. asystentce katedry zoologii, za pracę p. t. a) „O unerwieniu skrzydeł u Rhopalocera”, b) „Poczwarka Neuronia phalaenoides”.

2) dr. Dominikowi Zawęzkiemu, p. o. as. młodszego katedry chemii nieorganicznej za pracę, p. t. „Sur la conductibilité électrique des aci-

des: chlorhydrique, bromhydrique et iodhydrique et sur la mobilité du l'ion H⁺“.

3) dr. Wiktorowi Sukiennickiemu, p. o. st. asystenta katedry prawa międzynarodowego za pracę p. t. „Podstawa obowiązywania prawa narodów“.

4) p. Józefowi Rybickiemu, st. asystentowi katedry filologii klasycznej za pracę p. t. „Les énigmes latines de Jean Kochanowski“.

Nagrody powyższe zostały wypłacone z odsetek od „Funduszu im. Marszałka Piłsudskiego” powstałego z darów Marszałka Piłsudskiego na popieranie pracy naukowej asystentów.

WOJSKOWA

— Podziękowanie. Zarząd okręgu Związku Leg. Pol. w Wilnie składa tą drogą serdeczne podziękowanie panu dowódcy i korpusowi oficerskiemu 5-go p. Leg., panu dowódcy i korpusowi oficerskiemu 3-go p. sap., oraz wszystkim organizacjom, którzy przestali zarządowi życzenia świąteczne.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

— Sekcja szkolna przy Zw. Prac. Kom. i Inst. Użytk. Publ. Zarząd Zw. Pr. K. i Inst. Użytk. Publ. w Polsce oddział w Wilnie podaje do wiadomości, że przy tymże Zw. została zorganizowana sekcja szkolna.

Sekretariat czynny codziennie od godz. 5—7 popoł. przy ul. Wielkiej Nr. 34.

— Zebranie Zw. dr. kupców chrześcijan. W dniu 7-go b. m. w lokalu przy ul. Zawalnej 1 m. 4 odbyło się zebranie kolejnych członków Związku drobnych kupców chrześcijan. Liczni zebrani po rozważeniu tych wszystkich trudności, jakie obecnie piętrzą się przed handlem polskim w Wilnie, postanowili założyć hurtownię na zasadach spółdzielczych. Udział wynosi 60 zł. Projekt powyższy spotka się z uznaniem tak w sferach kupiectwa jak i konsumentów, gdyż ten jedynie daje możliwość sprzedać dobry towar i wiele taniej, niż w innych sklepach nieuczciwych, ponieważ w tym wypadku pomija się długie łańcuchy kosztownego pośrednictwa. Pierwsze zebranie organizacyjne zostało wyznaczone na dzień 14-go b. m. na godz. 5 wiecz. w lokalu przy ul. Zawalnej 1 m. 4.

ZEBRANIA I ODCZYT

— Z T-wa Pszczelniczego Z. Wileńskiego. W dniu 12 kwietnia b. r. (piątek) odbędzie się o godzinie 5 po poł. w lokalu gimnazjum im. J. Lelewela (ul. Mickiewicza 38) zawodowe miesięczne zebranie pszczelarzy, na którym będą wygłoszone referaty przez p. p. inż. Pawłowskiego, Teodora Rembalskiego, referenta pszczelnictwa przy ministerstwie komunikacji, oraz p. A. Załęskiego, instruktora pszczelnictwa przy naczelnym związku Organizacji Pszczelniczych.

Pszczelarze oraz miłośnicy pszczelnictwa proszeni są o jak najliczniejszą przybycie.

— Wileńskie Towarzystwo Lekarskie. We środę dnia 10. IV. r. b. o godz. 8-ej odbędzie się w lokalu własnym (Zamkowa 24) posiedzenie naukowe z następującym porządkiem dziennym:

1) odczytanie protokołu, 2) pokaz chorych, 3) dr. Żabko Potopowicz—O mleku zakwaszonym w dietetyce dziecięcej, 4) prof. dr. K. Opoczyński — Uwłosienie tułowia jako, diagnostyczna cecha płciowa i jego przysposobienie zależność od gruczołów wewnętrznego wydzielania.

— 35-lecie działalności prof. Askenazego. Pod tym tytułem odbył się w Wilnie dzień 7 b. m. zorganizowany przez Towarzystwo im. Berka Joselewicza odczyt dr. A. Hirschberga w lokalu Stowarzyszenia Techników.

Do stołu przyzwojalnego zostali zaproszeni, przybyli specjalnie w celu uczczenia prof. Askenazego p. Helena Romer Ochankowska — wiceprezes Związku Literatów, p. Czesław Jankowski — prezes Syndykatu Dziennikarzy i p. prof. St. Kościłkowski — wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Publiczności ze sfery inteligencji zebrano się wiele, pragnącej przez liczny udział w odczytach zamożnością i politycznych (na terenie Ligii Narodów) prof. Askenazego.

SPRAWY ROBOTNICZE

— Bezrobocie. Według ostatnich danych statystycznych stan bezrobocia na terenie m. Wilna przedstawia się w cyfrach następujących: robotników metalowych — 227; budowlanych — 664; innych wykwalifikowanych — 938; niewykwalifikowanych — 1946; pracowników umysłowych — 641 i robotników rolnych — 59.

Echa napadu na urzędnika skarbowego.

Jeden z napastników został ujęty.

Dochodzenie w sprawie napadu na ulicy Zawalnej, ofiarą którego padł urzędnik skarbowy p. Szubert podczas zabierania fałszywych kasąg w sklepie z owocami Gołomba zdołał ustalić, że jednym z członków bandy był niejaki Izaak Szwarc (Ponarska 47), którego nocy onegdajowej aresztowano i osadzono w areszcie.

Razem w ewidencji Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy zarejestrowano — 4470 bezrobotnych w tej liczbie mężczyzn — 3344 i kobiet — 1121.

W porównaniu z tygodniem poprzednim bezrobocie na terenie Wilna wzrosło o 74 osoby.

SPRAWY LITEWSKIE.

— Zebranie Litewskiego T-wa Naukowego. W niedzielę odbyło się do roczne zebranie Lit. T-wa Naukowego pod przewodnictwem p. St. Matijoszajisa z udziałem około 100 osób.

Na posiedzeniu wygłosili referaty bawiący podczas feryi wielkanocnych w Wilnie goście z Kowna. Prof. Michał Birżyska mówił na temat ludoznawstwa, brat zaś jego Wacław, bibliotekarz uniwersytetu kowieńskiego miał pogadankę z zakresu bibliografii. Wreszcie znany w Wilnie malarz—kubista W. Kajrukszajis wygłosił odczyt p. t. „Znaczenie sztuki pierwotnej dla sztuki współczesnej”. Odczyt był ilustrowany przezręczkami.

Po złożeniu sprawozdania przez ustępujący zarząd T-wa dokonano wyborów nowego zarządu. Wybrani zostali p. p. Szyksznis, Untulis, dr. Olsejko, dr. Szlapelis, Karazija, Matijoszajis i ks. A. Wiskont.

SPRAWY ŻYDOWSKIE

— Funkcje Wyznaniowej Gminy Żydowskiej. Przed kilku dniami p. starosta grodzki zaważwał do siebie prezesa zarządu Wileńskiej Wyznaniowej Gminy Żydowskiej, p. Kruka i omówił z nim szereg spraw związanych z działalnością tej gminy.

Pan starosta przedewszystkiem zwrócił uwagę, że do czasu otrzymania okólnika ministerjalnego szczegółowo określającego czynności, Gmina ma prawo zajmować się wyłącznie działalnością organizacyjną, inne zaś czynności, które Gmina dotąd pełniła, nie będą nadal tolerowane.

Dalej p. starosta zaznaczył, że Gmina Żydowska musi w najkrótszym czasie wybrać 8 rabinów, którzyby byli zastępcami naczelnego rabina.

RÓŻNE

— Czyj rewolwer? 29 ub. m. w pociągu pospiesznym Nr. 707 uderzył st. kol. Duksty, a st. kol. Turmonty został znaleziony przez Newilsona Nauma, obywatela łotewskiego, rewolwer N. 552027 syst. brownling belgijski w złotym skózanym futerale.

Wspomniany rewolwer, jak oświadczył znalazca, miał pozostawić mężczyzna, który wsiadł do pociągu Nr. 707 w Grodnie, a wysiadł w Wilnie. Rewolwer znajduje się na przechowaniu w komisariacie P. P. w Turmontach.

— Uwagde publiczności. Księgarnia i wydawnictwo Polskiej Macierzy Szkolnej Z. W. znajdują się przy ul. Ludwiskarskiej 1, róg Wileńskiej. Księgarnia posiada na składzie wszelkie nowości literackie oraz podręczniki szkolne, również i skład materiałów piśmennyh.

— Zabawa dla dzieci przedszkola P. M. S. W. W niedzielę 7 kwietnia w lokalu Macierzy Szkolnej przy ul. Turgilejskiej 12 odbyła się zabawa dla dzieci w wieku przedszkolnym zorganizowana przez tamtejsze Koło z inicjatywy kierowniczki przedszkola p. Karoliny Konopińskiej.

Został odegrany przez milusieńskich z przedszkola obrazek sceniczny p. t. „Królowa bajki”, następnie wystawiono żywy obraz, odbyły się śpiewy i deklamacje.

Mile wrażenie robiły 4—5 letnie artyści w swych fantastycznych strojach, dając chlubne świadectwo kierownicze przedszkola, która potrafiła wyrobić w tej drobnej działalności, zręczność, śmiałość i poprawną dykcję.

Na zakończenie pod kierownictwem p. Konopińskiej odbyły się gry i zabawy dla licznie zebranej młodzieży. Rej wodzili wychowawcy przedszkola. Uważny obserwator, przyglądając się zabawom, miał możność odróżnić dzieci uczęszczające do przedszkola od dzieci przybyłych, gdyż zachowanie się pierwszych dużo świadczyło o pozytywnych wpływach przedszkola. W czasie zabawy przegrywała orkiestra dęta.

— Dary dla dzieci Domu Wych. im. Marszałka Piłsudskiego. W m. marcu oraz okresie świątecznym zostały złożone następujące dary dla dzieci Domu Wych. im. Marszałka Piłsudskiego na Antokolu.

Pp., Aniela Sztrallowa słodczyce w dn. 19/III. H. St. mjr. Profcowice 20 zł., Marja Truskowska 15 zł., St. Aleksandrowiczówna skórę na buciuki i drobiazgi, biuro ogłoszeń S. Jutana z Niemieckiej 4 tort na święta (za pośredn. p. K. Lubońskiego). Członkowie „Rodziny Wojskowej” złotych 9 gr. 30.

Zarząd „P.Z.P.” dziękuje serdecznie wszystkim łaskawym ofiarodawcom za ich pamięć o potrzebach zakładu.

Popierajcie Ligę Morską!

